

1901130403040002
EXAMINATION OCTOBER 2024
MASTER OF ARTS (THIRD SEMESTER)
SANSKRIT: PAPER – 14 (B)
VEDANT PHILOSOPHY

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks : 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

- a. Name of the Examination: **MASTER OF ARTS
(THIRD SEMESTER)**
- b. Name of the Subject: **SANSKRIT : - 14 (B) VEDANT
PHILOSOPHY**
- c. Subject Code No: **1901130403040002**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

श्रीभाष्य - रामानुजाचार्य (वेदान्तशास्त्र)

Q.1 ટૂંકમાં જવાબ આપો. (કોઈપણ પાંચ)

10

Write Answer in Short. (Any Five)

(1) 'સૂત્ર'ની વ્યાખ્યા આપો.

Give the definition of Sutras.

(2) 'બ્રહ્મ' શબ્દના મૂળમાં કયો ધાતુ છે?

Which root is in source of word 'બ્રહ્મ'?

(3) 'ઉપાસના' શબ્દ સમજાવો.

Explain word 'ઉપાસના'

(4) રામાનુજાચાર્યના પૂર્વસૂરિઓ.

Predecessors of Ramanujachariya.

(5) 'धृवानुस्मृतिः' शब्द समजावो.

Explain the word 'धृवानुस्मृतिः'

(6) श्री संप्रदायनी गुरुपरंपरामां केटला वर्ग पाऽया क्वा क्वा?

How many Categories of guru tradition of Shri sampradaya? Which are it?

(7) 'जिज्ञासा' शब्दमां क्यो धातु अने समास रहेलो छे?

Which 'धातु' and 'समास' are present in the word 'जिज्ञासा'

Q.2

(अ) नीचेना गद्यभंडोनी गमे ते बे नुं विवरण सहित भाषांतर करो.

8

(A) Translate any two of the following passage with Explanatory notes:

(१) ननु च ब्रह्मजिज्ञासा यदेवं नियमेनापेक्षते तदैव पूर्ववृतं वक्तव्यम्। न धर्मविचारापेक्षा ब्रह्मजिज्ञासायाः अधीतवेदान्तस्यानधिगतकर्मणोऽपि वेदान्त वाक्यार्थविचारोपपत्तेः। कर्माङ्गाश्रयाण्युद्गीथाद्युपासनान्यत्रैव चिन्त्यन्ते तदनधिगतकर्मणो न शक्यं कर्तुमिति चेत्, अनभिज्ञौ हि भवान् शारीरकशास्त्र विज्ञानस्य।

(२) एवं श्रवणादिभिर्निरस्तसमस्तभेदवासनस्य वाक्यार्थज्ञानविद्यां निवर्तयतीत्येवरूपस्य श्रवणस्यावश्यापेक्षितमेव पूर्ववृतं वक्तव्यम् ॥ सच्चनित्यानित्यवस्तुविवेकः समदमादिसाधनसंपत् इहामुत्रफलोपभोगविरागः, मुमुक्षुत्वं चेत्येतत्साधनचतुष्टयम्। अनेन विना जिज्ञासा नुपपत्तेरर्थस्वभावादेवेदमेव पूर्ववृत्तमिति ज्ञायते।

(३) न च वाच्यम् भेदवासनायामनिरस्तायां वाक्यमविदयानिवर्तकम् ज्ञान न जनयति, ज्ञाने जातेऽपि सर्वस्य सहसैव भेदज्ञानानिवृत्तिनं दोषाय.) चन्द्रकत्वं ज्ञातेऽपि दविचन्द्रज्ञानानिवृत्तिवदनवृतमपि छिन्नमूलत्वेन न बन्धाय भवतीति: सत्या सामग्रयां ज्ञानानुत्पत्त्यनुपपत्तेः । सत्यामपि विपरीतवासनायामाप्तोपदेशलिङ्गादिभिर्बोधकज्ञानोत्पत्ति दर्शनात्।

(४) अस्याश्चाविद्याया निर्विशेषचिन्मात्र ब्रह्मात्मैकत्वविज्ञानेन निवृत्तिं वदन्ति न पुनर्मृत्यवे तदेकं पश्यति। न पश्यौ मृत्युं पश्यति (छा. ७/२६/२), यदा ह्येवैष एतस्मिन्नदृश्ये अनात्म्ये अनिरुक्ते अनिल्यने अभयं प्रतिष्ठा विन्दते। अथ सोऽभयं गतो भवति (तै. (२/७/१) भिद्यते हृदयग्रन्थिश्छिद्यन्ते सर्वसंशयाः।

(બ) મહાવાક્ય સમજાવો. (ગમે તે એક)

5

(B) Explain mahavakya (Any one):

(1) નેહ નાનાસ્તિ કિંચન: ।

(2) સત્યં જ્ઞાનં અનન્તંબ્રહ્મ ।

Q.3 રામાનુજાચાર્યનું સાંપ્રદાયિક તત્ત્વજ્ઞાન.

13

Communal philosophy of Ramanujacharya.

અથવા / OR

રામાનુજાચાર્યના મતે અવિદ્યાનું સ્વરૂપ સમજાવી, તેનું ખંડન કરો.

13

Describe the nature of અવિદ્યા according to Ramanujacharya and refute it.

Q.4 ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)

14

Write Short-note (Any two)

(૧) જગત-સંસાર ભેદ ।

(૨) આલવારો ।

(૩) સવિકલ્પક - નિર્વિકલ્પક ।

(૪) રામાનુજાચાર્યના પૂર્વાચાર્યો

The predecessors of Ramanujacharya
